

artseninformatie

Richtlijnen voor beleid van bloedverdunners in een peri-operatieve fase

AZ Maria Middelaers

Gezondheids**Zorg** met een Ziel

Inhoud

1	Richtlijnen voor beleid van bloedverdunners in een peri-operatieve fase.....	5
1.1	Klassieke perorale anticoagulantia	5
2.2	Nieuwe perorale anticoagulantia	6
3.3	Plaatjesremmers.....	7
3.3.1	Aspirine (Cardioaspirine®, Asaflow®, ...)	7
3.3.2	Plavix®/Ticlid®/Efient®/Brilique®	7
2	Primaire preventie voor DVT en longembolen	8
3	Behandeling van DVT en longembolen.....	10

1 Richtlijnen voor beleid van bloedverdunners in een peri-operatieve fase

1.1 Klassieke perorale anticoagulantia (= Vitamine K-antagonisten)

Betreft medicatie als:

- Sintrom®
- Marevan®
- Marcoumar®

STOP voor elke electieve ingreep met bloedingsrisico (vb. operatie, endoscopie, tandextractie, ...) 5 tot 7 dagen pre-operatief

OVERBRUG door subcutane (SC) injecties met heparine met laagmoleculair gewicht (LMWH) 48u tot 72u na laatste inname

Overbruggingsdosissen:

- Bij voorkamerfibrillatie behandeld met aspirine: geen LMWH toedienen
- Bij voorkamerfibrillatie behandeld met perorale anticoagulantia: intermediair LMWH (vb. 1 x 1 mg/kg/dag Clexane® SC)
- Andere indicaties: 2 x 1 mg/kg/dag Clexane® SC

Bij ernstige nierinsufficiëntie (GFR < 35 ml/min): dosis halveren!

HERSTART de klassieke perorale anticoagulantia:

- 48u na de ingreep
- Simultane toediening van anticoagulantia en LMWH tot het bereiken van $INR \geq 2,0$

2.2 Nieuwe perorale anticoagulantia

Betreft medicatie als:

- Pradaxa®
- Xarelto®

STOP

De laatste dosis kan tot 24u pre-operatief gegeven worden als de dosis van Pradaxa® = 2 x 150mg per dag of Xarelto® = 1 x 20mg per dag is

De laatste dosis kan tot 48u pre-operatief gegeven worden als de dosis van Pradaxa® = 2 x 110mg per dag of Xarelto® = 1 x 15mg per dag is

Bij operatie met hoog bloedingsrisico (intra-craniële chirurgie, heekunde van het achterste oogbolsegment, TURP), wordt de tijd verdubbeld naar resp. 48u en 96u.

OVERBRUG niet met LMWH

HERSTART 24-72u na de ingreep aan dezelfde dosis zoals pre-operatief

3.3 Plaatjesremmers

Betreft medicatie als:

• Cardioaspirine® 100mg • Asaflow® 80-160mg • Dispril® 300mg • Plavix® 75-300mg • Ticlid® 250mg	• Efient® • Brilique®

Electieve ingrepen bij voorkeur uitstellen:

- 3 maanden na implantatie coronaire stent
- tot 1 jaar na plaatsen DRUG-ELUTING Stent

3.3.1 Aspirine (Cardioaspirine®, Asaflow®,...)

- **Aspirine bij endovasculaire procedure:** NOOIT STOPPEN
Vb. coronarografie
- **Aspirine in primaire preventie:**
STOP 5 dagen voor elke electieve ingreep met bloedingsrisico
(vb. operatie, endoscopie, tandextractie, biotppunctie, ...)
- **Aspirine in secundaire preventie:**
Vb. na myocardinfarct, na CVA, eerste 3 maanden na klassieke coronaire stentimplantatie, eerste jaar na DRUG-ELUTING Stent
  - * Aspirine liefst doorgeven
  - * Wel stoppen bij intra-craniële chirurgie, heelkunde van het achterste oogbolsegment, TURP

3.3.2 Plavix®/Ticlid®/Efient®/Brilique®

- **STOP** 7 dagen voor elke electieve ingreep met bloedingsrisico, BEHALVE endovasculaire procedures zoals coronarografie, angioplastie, ...
- OVERBRUG NIET met LMWH!
- **HERSTART** de plaatsjesremmers postoperatief 48u na ingreep

2 Primaire preventie voor DVT en longembolen

Risicosituaties

- Zware orthopedische chirurgie
- Zware abdominale chirurgie
- Majeure pelvische chirurgie
- Gipsmobilisatie

Risicofactoren

- > 60 jaar
- Obesitas
- Hartfalen
- Respiratoire insufficiëntie
- Kanker
- Hormonale substitutie
- Acute inflammatoire aandoeningen
- Trombo-embolische antecedenten en/of varices

Behandeling met klassieke LMWH SC voor risicosituaties met 1 of meer risicofactoren:

PROFYLACTISCHE dosis LMWH
Vb. 1 x 40mg Clexane® SC per dag

Bij ernstige nierinsufficiëntie (GFR < 35ml/min): dosis halveren!

Behandelingsduur met klassieke LMWH SC

- Behandeling tot 10 dagen postoperatief
- Verlengde profylaxie gedurende 4 weken
  - * Bij abdominale en pelviene oncologische ingrepen
  - * Bij patiënten met verhoogd risico zoals achtergebleven tumor en/of obesitas

Behandeling met de nieuwe perorale anticoagulantia bij totale knie of totale heup:

Xarelto®

Totale knie: 1 x 10mg/dag gedurende 20 dagen

Totale heup: 1 x 10mg/dag gedurende 30 dagen

- START: ten vroegste 6u na het verwijderen van de epidurale katheter

Pradaxa®

Totale knie: 1 x 220mg/dag gedurende 10 dagen

Totale heup: 1 x 220mg/dag gedurende 28-35 dagen

CAVE: de dosis wordt verminderd naar 1 x 150mg/dag

indien patiënt > 75 jaar, bij matige nierinsufficiëntie of bij gelijktijdige toediening van amiodarone (Cordarone®)

-START: ten vroegste 6u na het verwijderen van de epidurale katheter

Eliquis®

Totale knie: 2 x 2,5mg/dag gedurende 10 tot 14 dagen

Totale heup: 2 x 2,5mg/dag gedurende 32 tot 38 dagen

-START: ten vroegste 6u na het verwijderen van de epidurale katheter

Simultane behandeling met andere perorale anticoagulantia (vb. Sintrom®, Marevan®, Marcoumar®, ...) is **NIET** toegelaten! Voor deze patiënten wordt de klassieke behandeling met LMWH gegeven. Hierbij wordt rekening gehouden met de overbruggingsdosisen (zie 1).

3   **Behandeling van DVT en longembolen**

SIMULTAAN STARTEN vanaf de eerste dag:

LMWH en anticoagulantia tot INR 2,0-2,5 (minstens 5 dagen overlappen)

THERAPEUTISCHE dosis LMWH

Vb. 2 x 1 mg Clexane®/kg SC per dag of 1x175 anti-Xa E/kg Innohep® per dag

Bij ernstige nierinsufficiëntie (GFR < 35ml/min): dosis halveren!

HOE LANG ONTSTOLLEN

- Transiënte risicofactor   3 maanden
- Idiopathische DVT   6 à 12 maanden
- Recidief VTE   levenslang

INTERACTIES met andere medicatie:

- Geen NSAID innemen!
- Patiënt dient de huisarts steeds te contacteren alvorens andere medicatie te starten!

Referentie: richtlijnen van perioperatieve bridging
www.thrombosisguidelinesgroup.be (2010)

Februari 2012 - 1079

AZ Maria Middelaes vzw en haar artsen hebben deze informatiefolder met de grootste zorg opgemaakt. De inhoud ervan is echter algemeen en indicatief. Mocht deze folder vergissingen, tekortkomingen of onvolledigheden bevatten dan zijn AZ Maria Middelaes, haar personeel en haar artsen hiervoor niet aansprakelijk.

AZ Maria Middelaes

Tel. 09 260 60 60 - www.azmmsj.be - info@azmmsj.be
campus Maria Middelaes: Kortrijksesteenweg 1026 - 9000 Gent
campus Sint-Jozef: Kliniekstraat 27 - 9050 Gentbrugge